

ㄟ(ツ)ㄟ na Navíc 4

(Ivo, Mila, Katka)

Máte to taky tak? Pocovidové šílenství! Na každý víkend pět akcí, co se vzájemně kříží. Snaha stihnout všechno, ve skutečnosti nestíhám nic! Na třetí červnový víkend jsem měl v plánu: jet na vodu, jet na vandr, hrát na festivalu, natáčet desku, spát, jít na třešně. Naštěstí děti odjely na čundr se skautem, čímž padla voda i toulání s batohem. Festival nevyšel, desku točím před i po víkendu, editovat náběry lze v neděli, spánek se dá vynechat a třešně je všude dost. Takže když mi Mila nabídl místo v nevyslovitelném týmu, zaradoval jsem se, neboť jsem se letos nedostal na svou oblíbenou Krůtu a letní denní šifrovačka mi chybí.

Mila mě vzápětí vyděsil tím, že jde každopádně vyhrát, protože vyhrál už loni a málem předloni, či tak něco. A že hra má pěkná trička. A vůbec, proč si klást jiný cíl?! Jelikož jsem za poslední roky dokončil úplné minimum šifrovaček, zdála se mi taková ambice trochu přestřelená, ale Mila mě ubezpečil, že minimálně do cíle dojde na Navíc každý, neboť hra je v základu lehká.

Do Prahy přijíždím už v pátek, abychom pokecali s Mílou a Štěpánkou. A taky, kdo by se kodrcal z Brna ve čtyři ráno, že? Dle předpovědi je jasné, že v sobotu peklo bude slavit mejdan. Hodlám si ty slibované lehké šifry užít nejlépe u stinných rybníčků, takže balím plavky a ručník. Naopak redukuji vodu, kdo se má tahat s váhou, určitě bude dost hospod. Mila mi dává zkusmo otestovat postupové šifry z loňska, uznávám, že to jsou vesměs desetiminutovky. Tak hurá na lehkou hru.

Mám asi tak po sto letech celkem volnou sobotu - moje drahá polovička si odvezla dvě děti s sebou na výlet a mně zbylo jenom detívíměsíční mimino. Do plánování, jestli mám raději strávit den psaním nebo spaním, přichází Pepa s nabídkou, že můžu dělat páté kolo u vozu (to ještě nevím, že pěkně rozjetého) na šifrovačce. Ze svých dosavadních zkušeností vím, že taková nabídka se naskytne jednou za dvaatřicet let, takže nad původními plány pokrčím rameny ㄟ(ツ)ㄟ a kývnu. Miminko sice musí k jezinkám, ale kdo chce luštit, musí něco obětovat.

Je ráno. Je vedro. Vzduch voní jak v Chorvatsku. Týmů na startu je taky jak na chorvatské pláži. Jenom ten rybník nevypadá jako koupací. Seznamuji se s Pepou z Tučňáků (kterému škodolibě připomínám, jak jsme na ně měli pifku na jakési prastaré Krtčí noře - a vida, on si to taky pamatuje a dokonce z toho má dodnes traumatický zážitek. Pro neznalé: Tučňáci tehdy vyhráli, ale jednu šifru místo autorského vyluštění mírně ohaluzili:) Posilou "navíc" v našem týmu je Katka, která odložila své devítíměsíční dítě jezinkám, a jde zkusit, co obnášejí šifrovačky. Vypadá proti nám velmi škatulkově, snad nebudu označen za machistického chlíváka, když napíšu, že na první pohled mě na ní upoutaly... ..šatičky, outdoor sandály a ponožky s plameňáky! Každopádně máme v týmu dvě (skoro) zrzky, takže nás vyhláší za nejkrásnější tým a tím může být šifrovací den zahájen!

V den D si s obzvláštním uspokojením obléknu šaty, v kterých se nedá kojít (takže už se pár let neprovětraly) a vyrazím na místo určení. Přestože jsem si moc neuměla představit, jak se tolik týmů namačká na jednu vyhlídku na rybník, v parku je místa dost a panuje příjemná atmosféra. S očekáváním se vrháme na první obálku a já s radostí zjišťuju, že jedna šifra je křížovkářského typu a tudíž v ní najdu nějaké uplatnění. Se zájmem biologa, který právě objevil nový živočišný druh, pak sleduji, jak Pepa suverénně sčítá a násobí písmenka, asi jako kdyby běžný smrtelník počítal v číslech, jenom o něco rychleji. Ne že by mě to překvapilo, ale stejně.

Trháme první obálku a naštěstí se nám hned dostává do ruky bonusová dvouminutovka: získáváme první bod “navíc” a první kopanec ke správné taktice. Vždy se napřed vrhneme na bonusové šifry a pokusíme se urvat bodíky za rychlé luštění. Optimisticky začnu luštit šifru s mnoha růžicemi, čímž se zabavím nejen na startu, ale i na většinu dopoledne. Vyluštit tohle za 40 minut je čirý optimismus. Snad kdyby se na to soustředil celý pětičlenný tým. Ale práce je víc, šifer je víc, určitě se vyplatí i rozvážný postup trasou. Vzhledem k urputnému boji s růžicemi ovšem řadu dalších dopoledních šifer vidím jen z rychlíku.

Druhou šifrou je milá hříčka, kterou Štěpánka hravě odhalí. Potkáváme tam taky naše přemožitele z Navíc 2, Jirku a Terku Slabé. Sedají si nebezpečně blízko nás, ale Terka už se mnou naštěstí hrála, takže si je rizika síly mého hlasu vědoma.

Trochu pomáhám se systematizací “hádanek” a interpretací šipky a kříže. Ale některé časné šifry jsem si nakonec prohlédl až v cíli. Naštěstí poslední krok růžic nakonec Míla vybrutí bez pochopení středového diamantu a konečně si můžu zaluštit i něco jiného. **Nevybrutí, vyluští autorsky, jen bez pochopení rotací Z. A stejně nadvakrát - napoprvé mi NEMOVNAS bůhví proč nepřišlo jako vhodné heslo.**

Brzy si šifry celkem snadno umím zařadit do několika kategorií: 1. ty s písmenky, v kterých alespoň v prvním kroku umím něco udělat a moc se mi líbí 2. ty s obrázky, ve kterých jsem víceméně pořád mimo 3. šifry “o to se ani nepokoušej” - čekám, až je ostatní vyřeší. Brzy přichází mistrovská šifra prvního typu, když spojujeme trojice klíčových slov, hádanek a obrázků. Vprostřed se nám to trochu plete, když tu kdosi vysloví důležitý poznatek, že vzdálenost spojovaných slov je konstantní. Snažím se zamachrovat sadou barevných zvýrazňovačů, žel od dob vysoké, kdy před zkouškou sloužily k selekci informací na biflovatelné minimum, už uplynulo drahně let a ukáže se, že píše jenom jeden, a to ještě ne moc. Naštěstí lvo je vybaven fixy i foliemi a když pospojuje klíčová slova, zdá se mi, že takhle zkonstruovat šifru je zhora nemožné a že kdokoli to udělal, je génus.

Jako největší slepec v týmu si ve stínu slunečníku v kavárně za kostelem pochopitelně беру na doluštění Mouchy, však pohodička, to je ideální šifra pro vetchozrakého (jak mě otitulovala moje očkařka). Jednou budem všichni vetcholuštití. Mimochodem jediný bod trasy, kde jsme si v klidu objednali chlazené pití.

Dělíme se: část týmu jde sbírat informace ze zastávek, s Mílou razíme zpět do Prokopáku do tunelu, kde strategicky obsazujeme místo 5 metrů od jeho ústí, kde je chvílemi až zima. Tohle

nás možná zachránilo před nástupem úpalu, úžehu či jiného žehu. Nemáme ovšem nejprve co luštit. Zdráháme se zadat heslo, neboť bychom byli na rychloluštění jen dva. Raději odvoláváme tým ze zastávek, v naději, že nebudeme potřebovat kompletní zadání barevné zastávkové šifry navíc. Teprve když jsme kompletní, se vrhneme na obálku. Přichází jeden z klíčových, zatím netušených okamžiků, kdy šifru na rychlost lámeme (hříčka: lom světla byla klíčová myšlenka) 24 sekund před limitem. Je to jeden z nešťastněji urvaných bodů, jak se ukáže večer. Ani v příjemném chládku, kdy si nemůžeme stěžovat na přehřátí mozků, se nám ale nedaří vyluštit šedé KAM “venoušky”. Většinu kroků máme, ale nedokážeme šedé půlměsíčky interpretovat, byť jsme je zredukovali na polovinu. Sice chvílemi padá myšlenka, že nepřesné grafické rozložení u podobných šifer indikuje práci s mapou, ale máme mentální blok: jelikož mapa není papírová, ale jen on-line, tj. není dané měřítko, nezdá se nám možné, že ji máme použít k luštění. Byl to nebezpečný předsudek. Naštěstí se nám nijak nevymstil. Souběžně luštíme barvy a rozhodujeme, že potřebujeme i poslední zadání. Než se pro něj v hrozném vedru do stráně vyhrabeme, uplyne notný kus ze 120 minut. V této fázi hry Mílova taktika velí: nebrat nápovědy, počkat na časový dead zdarma, však máme co dalšího luštit. Barvy ale stále odolávají...

Následuje barevná šifra, která pěkně potrápí Štěpánku, ale já si z ní moc těžkou hlavu nedělám, protože jsem ji klasifikovala jako třetí kategorii. Užiju si šifru, kde, jak odhalí Míla, se poznávají sporty podle bojové výstroje, a další, kde se chodí nahoru a dolů po schodech podle eskalace a deeskalace napětí. V exkluzivní šifře mě potěší, když pošlu ženaté do hodinového hotelu, ale kam poslat nás z toho bohužel nevyčtu ani já, ani moji spoluhráči.

Chladíme se v podchodu u zastávky, ale nezdržíme se dlouho. Za 0 bodů bereme řešení KAM? a trochu smutně hledíme na stanoviště, které je sice víceméně v naší výšce, ale na protějším kopci. V oblíbené “Skočíš proto, prosím tě” etudě jsem ještě potrestán za to, že v okolí bydlím. Když konečně slezu dolů, spoluhráči mi někam utečou. Tonda se naštěstí slituje a prozradí, kam se zbytek týmu vydal do stínu zkoumat první barevnou, resp. první průhlednou šifru hry. Jsme ale trochu v útlumu, demotivováni nevyluštěnou KAM? a utaháni dlouhým přesunem v horku. Notnou chvíli si tak jen zlehka povídáme o tom, kdo se na šifře nachází, ale ani to moc nezapisujeme. Nicméně do bonusových 30 minut úloha nepadne, tak přesouváme pozornost k fólii. Ivo krásně složí obrázky, já mu složenou ruličku rozlepím a když mi to jinak nejde, donutím ho to udělat znova. Je vidět, že jsem sehaná a spolupráce je naše silná stránka! Chvilí uvažujeme o nutnosti šifru vystříhnout, abychom mohli správně přiložit BROSKEV na MISKU, ale Štěpánka to zvládne i neinvazivně. Jen to zase po méj intervenci musí dělat nadvakrát, protože z jednoho složení máme ECKA a z druhého určitě bude zbytek tajenky. Nebo taky ne...

U kostela je rušno, v tajence jsme navíc minuli J, takže si navíc projdu ulici tam a zpět. Ale pak už konečně zase luštíme efektivně. Polský polský kříž je krásný a rychlý, Akademická netrvá o mnoho déle. Tady děkuji Káje za naši diskusi o správném řazení cifer nad šifrou z Krůty, protože nám tato vzpomínka umožní číslovat sloupce od nuly tak o 30 vteřin dříve. Ach jo, proč je to zase tak daleko... aspoň můžeme cestou koukat do Barev a těch Šachovnicových ksichtů.

U akademické šifry si všimnu, že některé věty končí tečkami a jiné ne a už jsem na sebe pyšná, že jsem odhalila skrytou morseovku, když se k tomu nakloní zbytek týmu a během minuty mají

řešení, úplně jiné, než jsem předpokládala. Proč jen jsem si nevzpomněla na Morse o chvíli později, když přišly na scénu “ksichty”? Ach ty proklaté ksichty. Kolik jsme si dali práce, abychom určili, jak se všichni jmenují, a jak sáhodlouze jsme vybírali, kteří z nich asi mají sehrát šachovou partii, v níž jedině dámy se nám zdály jasné? Zatímco jsem hloubala, který prezident je nejvíc král, ostatní řešili šifry, které se s postupujícím odpolednem záhadně přesunuly všechny do druhé až třetí kategorie. Naštěstí ještě u Sedmé a Nemocné šifry jsem si připadala nějak vzdáleně užitečná, a hlavně jsem si přisvojila úkol otevírat na každém stanovišti obálku, což byla má hlavní zásluha v týmovém úsilí.

U pramene si ze všechno nejvíc pamatuju vedro a žízeň. A Káju s Adamem. A Pavla s Míšou. A další strašně chytré kamarády - je to letos nějaké náročné. Otevřené obchody a stíněné zahrádky hospod se zatím nekonaly. O koupačce nemluvě. Usedáme tak alespoň co nejbliž potoku, aby nás trochu ochladil. Jak se ty priority oproti nočním hrám mění. Jako vždy se nejdříve vrhneme na šifru Navíc, která moc dlouho neodolá (*navíc* jsme měli štěstí a STOPA přečetli jako první). S mřížkou se bavíme trochu déle, máme tendenci řadit prvky na jejich správná místa, ale zase tolik nás to nezdrží.

Jen musíme znovu do kopce. A z kopce bez cest - nováček Katka statečně sbíhá stráž, přestože plameňáci dávno chytili barvu loňského listí, kterého je tady hloubka! Cestou ale přichází poměrně zásadní průlom ohledně barev! Pepa z mé zmatené promluvy o sčítání v tělese Z2 pochopí, jak by u barev mohl fungovat XOR a doplní všechny průniky. Akorát nám to bourá jedinou smysluplnou teorii o výběru 11. písmene, totiž pojmenování nově vzniklých barev (akvamarínová FTW!). Zachránit nás musí až později Štěpánka, která nevinně pronese, že tam přeci můžeme doplnit jména těch zastávek. Ufff, tak to teda bylo něco.

Odmocňovací šifra probíhá ale dost podobně. Od začátku víme, že chceme doplňovat nějaké mýtické nebo pohádkové bytosti, máme Achilla, Herkula/Hérakla (oceňuji, že transkripce neměla vliv na tajenku) a Krakonoše, ale to je na uhodnutí dalšího stanoviště málo. A zbytek nevíme. A nevíme velmi dlouho. Chceme totiž nějakou konzistenci, např. jen antické hrdiny. Nápady odbíhají někam jinam, vymýšlíme docela hezkou šifru, kde by se odstraňovala písmena M, O, C ze slov a tím vznikala jiná slova. Nevede to nikam. Začíná nás tlačit čas a pokukujeme po nápovědě za bod. Resp. víme, že ji musíme vzít a trochu už na ni čekáme. Naštěstí nás výše popsané vyluštění Barev nakopne a Ivo navrhne na poslední řádek Supermana, který je v civilu novinář. Spiderman je hned a zbylé tři recyklujeme z první iterace luštění. Druhý klíčový bod, který by nám na konci chyběl, tak není promarněn a my euforicky pokračujeme dál.

Konečně rybník s lidmi, kteří se koupou! Chci, abychom našli příhodné místo k luštění ve stínu příbřežních stromů a začali luštit, až se zchladíme. Jenže ouha. Jsem přehlasován, je potřeba okamžitě vyrazit do města, cestou vyluštit cílové heslo a sehnat ještě nějaké další body na “lineárce navíc”. Proklatě. Vždyť z Prahy se teď, po šesté, stává Údolí smrti. Vltava se pomalu vypařuje, začínám se potácet, a to žádné pivo nebylo. Navíc nám fakt došlo pití.

Voda zhoustla v med a naštěstí i zde urveme bodík za rychlost, když správně hýbeme nádobou, ale med necháváme kapat ve směru původního zadání. Milá hříčka. A rychle dál, přes řeku a

zase do kopce. Šifru nejprve nemůžeme najít, neboť západní konec ulice Horská se zcela jistě nenachází tam, kde je šifra - ulice Horská jde pod Ztracenkou dál k západu, což nás mate. Hledání šifry tak zabralo více než šifra samotná. Nevím, zda jsme nepřeskočili nějaký autorský prvek, ale prostě jsme tajenku vymyláti. [Podle popisu nepřeskočili, ale stejně je mi šifry trochu líto, zas takhle brutální přístup si nezasloužila.](#) A zase dál a dál, to zatracený vedro, žhavá koule, rozpálený město, zkrátka samé western rekvizity. Naštěstí i obchod, kde konečně doplňujeme tekutiny.

S mnohoúhelníkovou šifrou se příliš nezdržujeme, raději už razíme do cíle, kde se potvrzuje očekávané moudré pravidlo (které bych uvítal i na jiných šifrovačkách), totiž, že cílové heslo bude na pár vteřin a není třeba takticky hloubat, kolik času jeho generování zabere. Zatím ho nezadááme a vracíme se k šachové xichtošifře a mnohoúhelníkům. U šachů sice víme, že dam je právě osm a vzájemně se neohrožují, což bude zcela jistě významné, ale nevíme, co se zbytkem. Dost dlouho jsme míjeli i pozorování, že v šifře jsou pozadí černá, bílá a šedá (logicky u mrtvých osobností). Možná ale právě časový odstup, kdy nám toto triviální pozorování uniklo způsobil, že se nevracíme k podobně triviální interpretaci (totiž morseovce). Jsme zkrátka příliš hluboko ponořeni ve složitých úvahách.

Navrhuji už někdy po půl deváté hru ukončit s úvahou, že kolem nás luští desítky slušných týmů, ergo stovku z nich nikdo nemá, a kdo ví, zda na tom nejsme úplně stejně. Při rovnosti bodů by nám včasější ukončení pomohlo, za předpokladu, že už nikdo nic nevyluštil. Organizátor, co nás sleduje, se touto úvahou asi musí dost bavit - neboť v dané konstelaci týmů v cíli je tato myšlenka téměř (naštěstí však ne úplně) přesná.

Děláme sice mírný pokrok v mnohoúhelnících, kde Pepa objevuje analytickou souvislost, která by vedla k jasnému "návodu" jak s dílky pohybovat. Minimálně začíná být jasné, že šifru bude nutné stříhat. Jenže nezbyvají už ani 3 minuty, raději zadáváme cílové heslo. [O jedenáct vteřin později, než se k tomu odhodlal Slepý mezi jednookými Braillem \(odmítám ten název jakkoli skloňovat nebo přechylovat, se stim smiřte\), jehož množství bodů v tu chvíli nebezpečně připomíná to naše.](#) V případě rovnosti by vyhráli právě o oněch jedenáct vteřin. Jelikož však historie říká, že poslední ročníky skončily na první příčce týmy, které měly 100, resp. 99 bodů, dáváme si šanci na umístění tak v první pětce. Na vítězství to asi stačit nebude. Organizátoři však tajemství výsledků prozradili předčasně, když se nás ptají na velikosti triček :) Tady se přimlouvám: udrzte to v tajnosti, trička se dají odhadnout. Sice jsme ostatním [\(většinou\)](#) neprozradili, že už víme, ale dozvědět se, že jsme první, až při vyhlášení, by zážitek fakt dost umocnilo! Takhle jsme si radost odbyli dříve, ale snažili jsme se to nedat moc najevo kvůli ostatním napnutým týmům.

[Ke konci jsem propadala malomyslnosti, protože sto bodů bylo pořád v nedohlednu a bylo čím dál tím jasnější, že jich nedosáhneme. Představovala jsem si, že touto dobou už se v cíli baví aspoň deset týmů se stovkou bodů na kontě, a jen tak tak jsem se udržela, abych ksichtům za trest nepřikreslila knírky a podobně. Jaké tedy bylo moje překvapení, když nám po schlíplém příchodu do cíle organizátoři tajně gratulovali! Jó, někdo si holt umí vybrat tým, říkala jsem si.](#)

Díky, týme! A díky, organizátoři! Příští rok by hra mohla být pro čtyřčlenné týmy plus někdo, kdo byl na šifrovací hře nanejvýš jednou ;-)

Co říct na závěr: měli jsme v tom vedru z pekla štěstí. Ten bodík navíc jsme málem nezískali, málem utratili. Vyluštili jsme o šifru méně než druzí. Ale rozhodla rychlost luštění na šifrách navíc, kde jsme získali bodík po bodíku majlant. A nic neutratili za nápovědu.

Bylo mi trochu líto, že z rozjeté párty v zahradě mizím - původně jsem měl v plánu pařit a hrát, ale nabídka zrychleného odvozu do Brna byla - nikoliv pohodlná - ale odpovědná. Pocovidové šílenství. Neděle už dlouho není den odpočinku, ale bagrování toho, co jsem nestihl přes týden při práci na novém albu. Ale slibuji, že se polepším a příště na Navíc zapařím - no jasně, pokud nebudu hrát, nebudu na vodě, horách, vandru, rodinné sešlosti, potápění. Ale Navíc je hra, na kterou doufám ještě někdy zavítám, její struktura, kdy je pořad co dělat, záseky se dají využít k vyluštění něčeho jiného, se mi líbí. Jen to letos bylo - i pro matadory - nečekaně těžké.

Já jsem letos (narozdíl od loňska) na dovolenou neodjížděl, nemusel jsem tak odcházet už ve dvě a mohl jsem si nádherné hraní u táboráku vychutnat až do rána. Díky za něj všem, co vydrželi a zpívali. A hlavně díky organizátorům, Navíc pro mě zůstává hrou roku, kterou budu doporučovat, kudy chodím.